

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مجارستان به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه به انضمام تشریفات (پروتکل) الحاقی»

موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری مجارستان به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه به انضمام تشریفات (پروتکل الحاقی)، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۵ به تصویب هیئت وزیران رسیده است. این موافقتنامه در تهران و در دو نسخه در تاریخ ۳۰ نوامبر سال ۲۰۱۵ میلادی برابر با ۱۳۹۴/۹/۹ هجری شمسی به زبان‌های فارسی، مجاری و انگلیسی تنظیم شده است. تمامی متون این موافقتنامه از اعتبار یکسانی برخوردار بوده و در صورت بروز اختلاف در تفسیر مفاد آن، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۶۶

شماره چاپ:

۱۸۸

تاریخ چاپ:

۱۳۹۵/۶/۸

مبنای قانونی ارائه این لایحه از سوی دولت، ماده (۱۶۸) قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم است که به موجب آن، دولت می‌تواند برای جلوگیری از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات راجع به درآمد و دارایی مؤدیان با دولت‌های خارجی موافقتنامه‌های مالیاتی منعقد و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی، به مرحله اجرا بگذارد.

لازم به ذکر است پیش از انقلاب اسلامی، ایران تنها با کشورهای فرانسه و آلمان موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف امضا کرده بود، اما در سال‌های بعد از انقلاب اسلامی و علی‌الخصوص در سال‌های اخیر (از سال ۱۳۷۶ تا به حال) چندین مورد موافقتنامه از این نوع با دیگر کشورها از جمله اسپانیا، اندونزی، ایتالیا، بحرین، بلغارستان، سودان، تاجیکستان، زیمبابوه، رومانی، الجزایر، صربستان و... در مجلس مورد بررسی و تصویب قرار گرفته است.

معاونت پژوهش‌های

اقتصادی

دفاتر: مطالعات

بخش عمومی

مطالعات حقوقی

اطلاعاتی در خصوص کشور مجارستان

مشخصات گزارش

کشور مجارستان با مساحت ۹۳,۰۳۳ کیلومتر مربع و حدود ۹,۸۹۷,۵۴۱ نفر جمعیت در شرق اروپا و در شمال شبه جزیره بالکان واقع است. این کشور از شمال با جمهوری اسلواک، در شرق با رومانی، از شمال شرقی با جمهوری اوکراین، از جنوب با جمهوری‌های پیشین یوگسلاوی (صربستان، کرواسی و اسلوونی) مرز مشترک دارد؛ در غرب نیز با اتریش هم‌مرز می‌باشد.

شماره مسلسل:

۲۳۰۱۵۰۵۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۵/۷/۱۳

ویژگی‌های اقتصادی

در جدول ۱ ویژگی‌های اقتصادی کشور مجارستان به اختصار بیان شده است.

جدول ۱. ویژگی‌های اقتصادی کشور جمهوری مجارستان

سال	واحد اندازه‌گیری	مقدار	متغیر اقتصادی
۲۰۱۴	میلیارد دلار آمریکا	۱۲۹,۶۸۷	تولید ناخالص داخلی
۲۰۱۴	درصد	۲/۸	رشد تولید ناخالص داخلی
۲۰۱۴	دلار آمریکا	۱۳,۱۵۳	درآمد سرانه ملی
۲۰۱۴	درصد	۸/۲	نرخ بیکاری
۲۰۱۴	درصد	۱/۸	نرخ تورم
۲۰۱۴	درصد	-۲۱	نرخ رشد جمعیت
۲۰۱۳	درصد	۱/۸	نرخ رشد تولیدات صنعتی
۲۰۱۳	درصد از تولید ناخالص داخلی	۴۷/۷	درآمدهای مالیاتی
۲۰۱۳	میلیارد دلار آمریکا	۶۲,۲۴	درآمدهای عمومی دولت
۲۰۱۳	میلیارد دلار آمریکا	۶۶,۰۱	هزینه‌های دولت
۲۰۱۳	میلیارد دلار آمریکا	۴۵,۹۵	حجم سرمایه‌گذاری خارجی
۲۰۱۳	میلیارد دلار آمریکا	۳۸,۴۹	ذخایر طلا و ارز
۲۰۱۳	میلیارد دلار آمریکا	۱۷۰/۳	بدهی خارجی
۱۹۹۷	درصد	۱۷/۳	جمعیت زیر خط فقر
۲۰۱۳	میلیارد دلار آمریکا	۹۲,۹۸	صادرات
۲۰۱۳	میلیارد دلار آمریکا	۸۹,۵۲	واردات
محصولات:			
گندم، ذرت، تخم آفتابگردان، سیب‌زمینی، چغندر قند، اسب، گاو، خوک، ماکیان و محصولات لبنی		محصولات عمده کشاورزی و دامی	
بوکسیت و زغال‌سنگ		محصولات عمده معدنی	
قطعات الکترونیکی، تجهیزات الکترونیک، وسائط نقلیه، دارو، محصولات فولادی و توریسم		محصولات عمده صنعتی	
فورینت		واحد پول	

مآخذ: بانک جهانی، سازمان توسعه تجارت ایران، سازمان توسعه تجارت ایران و نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در کشور مجارستان و صندوق بین‌المللی پول.

www.economywatch.com

مهمترین اقلام صادراتی مجارستان به جهان در سال ۲۰۱۴ میلادی (به ترتیب اهمیت):
لوازم الکتریکی و الکترونیکی، ماشین‌آلات، وسائط نقلیه، دارو، لنزها لوازم عکاسی و پزشکی، پلاستیک، سوخت‌های معدنی و مواد غذایی.

مهمترین اقلام وارداتی از جهان در سال ۲۰۱۴ میلادی (به ترتیب اهمیت):
لوازم الکتریکی و الکترونیکی، ماشین‌آلات، وسائط نقلیه و قطعات یدکی، نفت خام، فولاد، کائوچو، آلومینیم و مس.

وضعیت تراز بازرگانی و روابط اقتصادی دو کشور

حجم مبادلات اقتصادی دو کشور در سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۳ به شرح جدول زیر بوده است. دلیل عمده کاهش حجم مبادلات اقتصادی دو کشور طی سال‌های اخیر ناشی از اعمال تحریم‌های نفتی و بانکی بوده است.

جدول ۲. وضعیت تراز تجاری و حجم مبادلات میان ایران و مجارستان (میلیون دلار)

سال	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳
صادرات	۳/۵	۵	۳/۸	۴/۵	۳	۳
واردات	۲۲/۶	۲۳	۲۷/۳	۱۴/۳	۶	۸
تراز تجاری	-۱۹/۱	-۱۸	-۲۳/۵	-۹/۸	-۳	-۵
حجم مبادلات	۲۶/۱	۲۸	۳۱/۱	۱۸/۸	۹	۱۱

مأخذ: سایت سازمان توسعه تجارت www.tpo.ir

مهمترین اقلام صادراتی ایران به مجارستان: ماشین‌آلات و لوازم صنعتی، مواد بهداشتی و آرایشی ارگانیک، پوشاک، فرش و کف‌پوش، میوه و خشکبار، سبزیجات و صیفی‌جات.
 مهمترین اقلام وارداتی ایران از مجارستان: وسائط نقلیه، لوازم الکتریکی و الکترونیکی، دارو، غلات، لوازم پزشکی، لنزها و لوازم عکاسی، ماشین‌آلات، مواد شیمیایی و پلاستیک، سوخت‌های معدنی و سرامیک.

موضوع لایحه

لایحه موافقتنامه مذکور که به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری مجارستان منعقد شده، مشتمل بر یک مقدمه و ۲۹ ماده و تشریفات (پروتکل) الحاقی است.

اهداف لایحه

۱. گسترش همکاری‌های اقتصادی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلواک،
۲. لزوم اتخاذ تدابیر قانونی برای اجتناب از اخذ مالیات مضاعف از اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در هر یک از دو کشور،
۳. ایجاد تسهیلات و تمهیدات لازم به منظور تضمین تداوم فعالیت‌های اقتصادی،
۴. توسعه و ارتقای سطح مناسبات بین دو دولت.

بررسی مفاد لایحه

طبق این موافقتنامه دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری مجارستان، در خصوص اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه، در موارد ذیل با یکدیگر توافق کردند:

۱. تعیین اشخاص مشمول موافقتنامه؛ ماده (۱).
۲. مالیات‌های موضوع موافقتنامه که شامل مالیات بر درآمد و سرمایه یا اجزای درآمد و سرمایه از جمله مالیات بر درآمد حاصل از نقل و انتقال اموال منقول یا غیرمنقول، مالیات بر کل مبالغ دستمزد یا حقوق پرداختی توسط مؤسسات و همچنین مالیات بر افزایش ارزش سرمایه است؛ ماده (۲).
۳. تعریف اصطلاحات مورد نیاز؛ مواد (۳)، (۴) و (۵).
۴. تعیین موارد مشمول مالیات بر درآمد حاصل از اموال غیرمنقول، ماده (۶)، درآمدهای تجاری، ماده (۷)، درآمد حاصل از حمل‌ونقل بین‌المللی، ماده (۸)، مؤسسات وابسته، ماده (۹)، سود سهام، ماده (۱۰)، هزینه‌های مالی، ماده (۱۱)،

- حق‌الامتیازها، ماده (۱۲)، عواید سرمایه‌ای، ماده (۱۳)، درآمد حاصل از استخدام، ماده (۱۴)، حق‌الزحمه مدیران، ماده (۱۵)، درآمد هنرمندان و ورزشکاران، ماده (۱۶)، حقوق بازنشستگی، ماده (۱۷)، خدمات دولتی، ماده (۱۸)، مدرسین، محصلین و محققین، ماده (۱۹)، سایر درآمدها؛ ماده (۲۰)
۵. نحوه مالیات‌ستانی از سرمایه؛ ماده (۲۱)،
 ۶. آیین حذف مالیات مضاعف؛ ماده (۲۲)،
 ۷. اشاره به رعایت موارد عدم تبعیض؛ ماده (۲۳)،
 ۸. آیین‌نامه توافق دوجانبه؛ ماده (۲۴).
 ۹. تبادل اطلاعات در راستای اجرای توافقنامه؛ ماده (۲۵).
 ۱۰. نحوه اجرای مقررات در مورد اعضای هیئت‌های نمایندگی و مأموریت‌های سیاسی و مناصب کنسولی؛ ماده (۲۶).
 ۱۱. برخورداری از مزایا؛ ماده (۲۷).
 ۱۲. نحوه لازم‌الاجرا شدن موافقتنامه؛ ماده (۲۸).
 ۱۳. نحوه فسخ موافقتنامه؛ ماده (۲۹).

پیشنهاد‌های اصلاحی

- به نظر می‌رسد اعمال یک اصلاحات جزئی به شرح ذیل در متن موافقتنامه می‌تواند از بروز برخی مشکلات احتمالی در آینده جلوگیری کند.
۱. در بند «۴» ماده (۲) برای جلوگیری از بروز اختلاف‌نظرهای احتمالی پیشنهاد می‌شود بازه زمانی معین و مشخصی برای اطلاع‌رسانی هریک از کشورهای متعاقد نسبت به تغییرات به‌وجود آمده در قوانین مالیاتی کشور خود تعیین گردد.
 ۲. ادبیات بند «۱» ماده (۲۳) واضح و رسا نمی‌باشد.

جمع‌بندی و پیشنهادها

ضرورت و نیاز به ارتقا و توجه به مناسبات سیاسی و اقتصادی بین کشورها ایجاب می‌کند تا به اشکال مختلف از جمله امضای توافقنامه دوطرفه، زمینه گسترش راهکارهای دوجانبه فراهم شود. از همین روی جمهوری اسلامی ایران نیز درصدد است تا با امضای این موافقتنامه‌ها روابط سیاسی و اقتصادی خود را با کشورهای مختلف تحکیم بخشد. بدیهی است اجرای این موافقتنامه در صورتی‌که از نظر دولت جمهوری اسلامی ایران مطابق با مصالح اقتصادی کشور باشد، می‌تواند آثار اقتصادی و سیاسی مطلوبی برای کشور به‌همراه داشته باشد که از جمله می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

۱. تشویق و تسهیل روابط اقتصادی و بازرگانی،
۲. تحکیم بخشیدن به حسن روابط سیاسی،
۳. توسعه و ارتقای سطح مناسبات بین دولت‌ها،
۴. اشتغالزایی،
۵. جلوگیری از أخذ مالیات مضاعف،
۶. پیشگیری از تعارض قوانین مالیاتی و کاهش دعاوی فرار مالیاتی.

